

Релігійні організації – релігійні громади, управління і центри, монастирі, релігійні братства, місіонерські товариства (місії), духовні навчальні заклади, а також об'єднання, що складаються з вищезазначених релігійних організацій. Утворюються такі організації відповідно до Закону України «Про свободу слова та релігійні організації».

Важливою складовою громадянського суспільства є вільні засоби масової інформації. Громадянське суспільство завжди приділяє велику увагу фактам обмеження свободи слова та послідовно бореться зі спробами цензури у сфері ЗМІ.

Зазначимо, що недержавні засоби масової інформації – будь-які недержавні засоби масової інформації (друковані, аудіовізуальні, телерадіомовні компанії, інформаційні агентства тощо), серед засновників або співзасновників яких відсутній будь-який орган виконавчої влади.

Таким чином, громадянське суспільство є найважливішим елементом розвитку держави та відіграє ключову роль в управлінні державними справами, вирішенні питань місцевого значення, розробленні та реалізації ефективної державної політики у різних сферах суспільної життєдіяльності, утвердженні відповідальної перед людиною демократичної, соціальної, правової держави; розв'язанні політичних, соціально-економічних і гуманітарних проблем.

Сьогодні в Україні забезпечено нове сприятливе законодавче поле для створення та діяльності інститутів громадянського суспільства, а саме ухвалено відповідні закони України.

Список використаних джерел

1. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
2. Кириченко В. Соколенко Ю. Політико-правові аспекти понятійного апарату громадянського суспільства. *Науковий вісник ДДУВС 2021. Спеціальний випуск № 2.*

Марія БЕРЕДА

курсантка II курсу ННППФПНН

Марина ЛОГІНОВА

викладач кафедри цивільного

права та процесу

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

Умови воєнного стану є складним випробуванням для будь-якого суспільства, оскільки вони ставлять під загрозу звичайні механізми функціонування громадянського життя та вимагають швидких адаптацій та

змін у менталітеті та підходах громадян. У таких умовах важливою стає роль громадянського суспільства в забезпеченні стійкості, розвитку та відновленні нормального функціонування суспільства. Динаміка розвитку громадянського суспільства в умовах воєнного стану відображається на багатьох аспектах суспільного життя: від політичної активності до економічного стану та культурного життя.

Умови воєнного стану в Україні ставлять перед громадянським суспільством низку важливих викликів та відкривають нові перспективи для його розвитку. У цьому контексті варто докладніше розглянути потенціал та можливі перешкоди перед громадянськими організаціями та активістами, а також визначити шляхи використання перспектив для покращення суспільства.

Громадянські організації та активісти можуть виявити значний потенціал у залученні різних ресурсів. Наприклад, вони можуть організовувати збори коштів на підтримку військових, закуповувати необхідне обладнання для медичних закладів, надавати гуманітарну допомогу біженцям та постраждалим від конфлікту. Крім того, громадянські ініціативи можуть стимулювати волонтерську діяльність, що дозволяє залучити велику кількість добровольців для різноманітних видів допомоги [1].

Умови воєнного стану можуть сприяти підвищенню рівня свідомості громадян про важливість громадянської активності та участі в суспільному житті. Громадянські кампанії, освітні програми та інші заходи можуть надати інформацію про права та обов'язки громадян, стимулювати дискусії щодо важливих суспільних питань та підтримувати громадянські ініціативи для вирішення проблем.

Воєнний стан може сприяти зміцненню співпраці між громадянським сектором, державними органами та міжнародними партнерами. Така співпраця може призвести до створення нових механізмів взаємодії, обміну досвідом та ресурсами, а також до розробки спільних стратегій та програм діяльності [2].

Громадянське суспільство стикається з низкою складних викликів, які вимагають уважного аналізу та ефективного вирішення. Один із таких викликів є забезпечення безпеки та зменшення ризиків для громадянських активістів та організацій, фінансування та доступ до ресурсів у умовах кризи, а також уникнення поділу суспільства на різні групи.

Умови воєнного стану створюють серйозні загрози для громадянських активістів та організацій, які працюють у сфері прав людини, громадянських свобод і демократії. Фізичні напади на активістів та їх майно є серйозною загрозою, яка може призвести до травм і навіть смертельних випадків. Крім того, уряд може застосовувати запобіжні заходи, такі як арешти, обшуки, заборони на діяльність, а також цензуру засобів масової інформації, що обмежує можливість громадських організацій та активістів залучати увагу до проблеми чи вести інформаційну кампанію.

В умовах воєнного стану фінансування громадянських організацій та проектів може бути серйозно обмеженим. Відсутність достатніх фінансових

ресурсів може призвести до скорочення програм і проектів, а також до зменшення якості надання послуг. Багато організацій залежать від зовнішньої фінансової підтримки, яка може бути скорочена або припинена в умовах кризи, що ускладнює їхню роботу та впливає на їхню здатність забезпечити допомогу тим, хто її потребує.

Воєнний стан може поглибити поділ суспільства на різні групи з різними поглядами та інтересами. Це може призвести до загострення соціальних конфліктів та поділу на «ми» та «вони», що ускладнює співпрацю між різними громадянськими організаціями та групами громадян. Поляризація суспільства може також перешкоджати вирішенню спільних проблем та досягненню консенсусу щодо важливих суспільних питань, що затримує процеси розвитку та реформ.

На даний момент умови, які виникли в Україні під час воєнного стану надали потужний стимул для активізації громадянської активності та участі у суспільному житті. Саме в цих критичних моментах громадянське суспільство виявило свою силу та здатність мобілізуватися для реалізації гуманітарних, соціальних та інфраструктурних проектів.

Громадянські організації взяли на себе значну частину відповідальності за надання гуманітарної допомоги та підтримки біженцям та постраждалим. Вони організували збір та розподіл гуманітарної допомоги, надавали медичну та психологічну підтримку, а також надавали консультації та іншу допомогу для тих, хто втратив домівки чи потрапив у складну ситуацію. Активісти та звичайні громадяни стали добровольцями у реалізації різних проектів з відновлення інфраструктури та соціальних послуг. Вони допомагали відновлювати пошкоджені будівлі, чистили території від завалів, організували спільні заходи для підтримки та співчуття, а також сприяли відновленню нормального життя в зруйнованих районах [3].

Умови воєнного стану не лише складне випробування для суспільства, але й потужний каталізатор для активізації громадянської активності та співпраці. Незважаючи на серйозні виклики, які ставляться перед громадянськими організаціями та активістами, вони демонструють високий потенціал у мобілізації ресурсів та забезпеченні допомоги потребуючим. Однак важливо пам'ятати про ризики і приймати заходи для збереження єдності та розвитку суспільства навіть у найскладніших умовах.

Список використаних джерел

1. Громадянське суспільство України в умовах війни. URL : <https://ednannia.ua/news/nashi-novini/12447-gromadyanske-suspilstvo-ukrajini-v-umovakh-vijni-2022-zvit-za-rezultatami-doslidzhennya>
2. Вплив війни на громадянське суспільство України. URL : <https://www.prostir.ua/?news=vplyv-vijny-na-hromadyanske-suspilstvo-ukrajiny>
3. Стан розвитку громадянського суспільства в Україні (2022-2023 pp.) URL : <https://niss.gov.ua/publikatsiyi/analychni-dopovidi/stan-rozvytku-hromadyanskoho-suspilstva-v-ukrayini-2022-2023-rr>